

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

София 1000, ул. "У. Гладстон" 67, тел.: 940 6000, факс: 986 48 48

СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 7 - 5/2007 г.

Относно: Национална програма за развитие на пристанищата за обществен транспорт 2006 – 2015 г.

На основание чл. 26, ал. 1, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми

СЪГЛАСУВАМ

Национална програма за развитие на пристанищата за обществен транспорт 2006 – 2015 г.

Възложител: Държавно предприятие «Пристанищна инфраструктура»

поради следните **мотиви**:

- Програмата като цяло ще окаже комплексно въздействие върху околната среда, като по време на изпълнението ѝ ще има и положителни, и отрицателни въздействия върху околната среда. Като цяло обаче въздействието от осъществяване на мерките по Програмата се очаква да бъде положително.
- При актуализация на Програмата не са предвидени намерения, които засягат пряко

Съгласуването на Програмата не може да се счита за одобряване на плановете и проектите, в изпълнение на мерките по Програмата, които подлежат на отделна самостоятелна оценка по глава шеста на Закона за опазване на околната среда.

Оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони ще се извърши за предвидените с Програмата отделни инвестиционни предложения, планове, програми и проекти предвид изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.

и при следните мерки:

I. Мерки за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на Национална програма за развитие на пристанищата за обществен транспорт 2006 – 2015 г. върху околната среда

1. Инвестиционни предложения/планове, програми или проекти, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на Закона за опазване на околната среда) и оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на Закона за биологичното разнообразие) да се одобряват по реда на съответния специален закон само след произнасяне с положителен акт от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки, както и с условията в съответния акт.

2. Да не се процедира по по-нататъшно проучване и одобряване на изграждане на терминала за наливни товари в Константиново, пристанище Варна, поради предположения за значително отрицателно въздействие от експлоатацията му върху водоплаващите и дъждосвирцови птици по време на миграция и зимуване.

3. Да не се процедира по по-нататъшно проучване и одобряване на изграждане на терминал за наливни товари към пристанище Бургас с цел предотвратяване на допълнително замърсяване с нефтопродукти и други наливни товари в акваторията на Бургаския залив.

4. Приоритетно да се одобряват проекти, които предвиждат намаляване консумацията на природни ресурси, намаляват се изхвърляне на отпадъците и спомогат за

Приоритети	Мерки за намаляване на потенциалните въздействия върху околната среда
Приоритет 2 - Развитие и модернизация на пристанищната инфраструктура	<i>Спазване изискванията на нормативните документи:</i> • при проектиране и изграждане на пристанищата да се спазват изискванията на нормативната уредба по околната среда, включително и на условията в изискващите се разрешителни за ползване на воден обект съгласно чл.46, ал. 1"е" от Закона за водите. • възстановяването на нарушените терени и опазването на екосистемите трябва да се извършва съгласно разпоредбите на <i>Наредба № 26/1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабо продуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт</i> • във фазата на проектиране да се направи оценка за техническото състояние, ефективност и качество на дейността по поддържането на изградени кейови стени, както и на предвижданите за изграждане нови защитни съоръжения, съгласно действащата нормативна уредба. <i>Намаляване въздействието върху въздуха:</i> • при строителните дейности да се вземат мерки за ограничаване на емисиите на прах, водещи до намаляване на вредното им въздействие върху въздуха. • във фазата на проектирането да се разработят конкретни мерки за ограничаване на неорганизираните емисии при товарене и съхранение на насипните товари с цел намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятното им въздействие върху въздуха и здравето на хората, като например: закрити конвейторни ленти за товарене и разтоварване; складове тип силози – закрити, с ръкавни филтри в случаите на пълнене и изпразване; при силен вятър да не се работи на открито с насипни товари и др. <i>Намаляване въздействието върху биологичното разнообразие, защитени територии и зони:</i> • при избора на дейности като критерии да бъде отчитано и опазването на биологичното разнообразие и околната среда, за да може да се намалят и възможно най-пълно отстранят неблагоприятните въздействия върху тях. • при разработване на проекти за разширение и рехабилитация на пристанищната инфраструктура и при резервиране на нови терени за бъдещо развитие на пристанищата да се вземат предвид границите на разположените в близост до обектите защитени територии и на техните охранителни зони. • при разработване на проекти за разширение и рехабилитация на пристанищната инфраструктура и при резервиране на нови терени за бъдещо развитие на пристанищата да се предвидят и мерки за опазване на локалните екосистеми и местообитания. • контрол при резервирането на нови терени за развитие на пристанищата, строителството на новите терминали и драгирането на морското дъно с цел минимално въздействие върху прилежащите терени и хабитати. • при разработване на инвестиционните предложения да се предвидят мерки за ограничаване или намаляване на отрицателното въздействие от пристанищните дейности върху защитените територии и зони.

Приоритети	Мерки за намаляване на потенциалните въздействия върху околната среда
	<i>Намаляване въздействието върху водите:</i> • приваждане на пристанищата с национално значение в съответствие с Анекс I на МАРПОЛ 73/78, включващо и изграждане на съоръжение за събиране на санични води за пристанищата, в които понастоящем няма (напр. Русе и др.) и модернизация на съществуващите приемни съоръжения за санични води (в пристанище Лом) и последващото им взимане от специален кораб за наливни товари за закарването им до предвидено за целта съоръжение за третирането им. • доизграждане на канализационна система за отвеждането на отпадъчните води в пристанище Лом. • предприемане на мерки за решаване на съществуващите екологични проблеми, свързани с третирането на отпадъчните битово-фекални и производствени води от Пристанище Бургас, както и ликвидиране на заустванията в Черно море. • във връзка със заустването на отпадъчните води от обектите в процеса на проектиране да бъдат включени данни в обхват и съдържание, съответстващи на изискванията на чл.14, ал.1 на <i>Наредба № 10/2001 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуални емисионните ограничения на точкови източници на замърсяване (ДВ бр.66/2001 г.)</i>. • да се предприемат мерки за изграждане на локални пречиствателни съоръжения на заустваните отпадъчни води и да се предотвратява заустването на отпадъчни води, не отговарящи на категорията на водоприемника - р. Дунав и Черно море. • за обектите с най – голям принос в замърсяването на отпадъчни води по отношение на опасни вещества от списък 1 и списък 2 по <i>Наредба № 6/09.11.2000 г., зауствани във водни обекти</i> (терминал за течни опасни товари – Варна Запад, терминал за наливни товари в Константиново, терминал за базови масла във Варна и в Русе) – още в етапа на проектиране да се предвидят мерки за предотвратяване и ограничаване разпространението на евентуални замърсители на водите, както и съответен мониторинг на водите в терминала и на съответния водоприемник. • при изготвяне на генералните планове на отделните пристанищни терминали да се обоснове необходимостта от отнемане акватория от водния обект и се направи анализ на евентуалното се въздействие, • изграждането на нови защитни съоръжения да става само след наличие на Разрешително за ползване на воден обект, съгласно чл.46,ал.1, т.1 „г” от Закона за Водите (ЗВ). • при строителни дейности да се вземат мерки за ограничаване на вредните емисии на прах и отпадъци.
	<i>Намаляване въздействието върху почвите</i> • при проектиране разширението на Фериботен комплекс – Оряхово да се предвидят мерки за предотвратяване на ерозионните процеси, имайки предвид характера на терения участък от бреговата ивица. • при строителни дейности да се вземат мерки за ограничаване на вредните емисии на прах и отпадъци.
	<i>Намаляване въздействието на отпадъците:</i>

Приоритети	Мерки за намаляване на потенциалните въздействия върху околната среда
	<i>Намаляване въздействието на опасните вещества:</i> • терминал за опасни течни химични вещества – да е в съответствие с нормативните изисквания, включително и с изискванията за минимално въздействие върху околната среда. • за обектите с най - голям принос в замърсяването на отпадъчни води по отношение на опасни вещества от списък 1 и списък 2 по <i>Наредба № 6/09.11.2000 г., зауствани във водни обекти</i> (терминал за течни опасни товари – Варна Запад, терминал за наливни товари в Константиново, терминал за базови масла във Варна и в Русе) – още в етапа на проектиране да се предвидят мерки за предотвратяване и ограничаване разпространението на евентуални замърсители на водите, както и съответен мониторинг на водите в терминала и на съответния водоприемник. • всички дейности, свързани с опасните вещества е необходимо да се извършват в съответствие със ЗООС (Глава седма Предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване) и изискванията на съответната нормативна база, за предотвратяване и намаляване неблагоприятното им въздействие върху околната среда. • предвиждане на съоръжения за събиране и обезвреждането на опасни химични вещества в случай на разлив.
	<i>Намаляване въздействието от вредните физични фактори:</i> • при строителни дейности да се вземат мерки за ограничаване на вредните емисии на шум, вибрации за намаляване на вредното им въздействие върху околната среда и човешкото здраве. • при разработване на конкретните инвестиционни предложения е необходимо да се разработят необходимите решения с цел минимизиране на атмосферното и шумово замърсяване. • при проектирането на паркинга на пристанище Бургас, да се обърне внимание на точното определяне на паркинговите места и допълнителните мероприятия за максимално ликвидиране на отрицателното въздействие от автотранспорта върху околната среда – шумозащитни екрани. • при разширението на Фериботен комплекс – Оряхово да се предвидят (проектират и изградят) шумозащитни съоръжения (екрани) покрай автотранспортните пътищата, за намаляване и ограничаване на шума по пътя на разпространението му в част от гр. Оряхово и съответно подходите към комплекса (гр. Мизия, с. Борован и др.). • да се направи оценка на акустичната среда за всеки конкретен случай и да се предвидят актуални мерки за защита на населението и обслужващия персонал от вредното въздействие на шума.
	<i>Намаляване въздействието върху културното наследство и опазване на ландшафта:</i> • при разработване на проекти за разширение и рехабилитация на пристанищната инфраструктура и при резервиране на нови терени за бъдещо развитие на пристанищата да се вземат предвид границите на разположените в близост до обектите паметници на културата и на техните охранителни зони и да се предвидят мерки за опазването им.

Приоритети	Мерки за намаляване на потенциалните въздействия върху околната среда
Приоритет 3 - Създаване на условия за специализация на пристанищните терминали.	<i>Спазване изискванията на нормативните документи</i> • преди започване изграждането на нови терминали трябва да има издадени необходимите разрешителни по Закона за водите - разрешително за ползване на воден обект, разрешително за водовземане и разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води (за обект в процес на проектиране и/или строителство) чл.46, ал.1, т.1, буква „д“ от ЗВ. • при разрешаване на други видове ползване е необходима да се предостави информация за ангажиране на акваториите с навигационни пътища и подходи към съществуващите и планирани нови пристанища. <i>Намаляване замърсяването на водите</i> • При разработване на всяко инвестиционно предложение е необходимо да се разработят конкретни мерки за намаляване замърсяването и недопускане на допълнително замърсяване на Варненското и Белославско езеро. • Обработката на товарите да се извършва по одобрени технологични карти за обработка на всеки вид товар, в които се отчитат опазването на околната среда, недопускат замърсяването на територията и акваторията и отговарят на всички нормативни документи, свързани с безопасността на корабоплаването, с нормалната нормативно одобрена експлоатация и безопасността на претоварните операции. • Въвеждане на нови технологии на обработка на товарите, и високо технологично пристанищно оборудване, което максимално намалява опасността от евентуално замърсяване на околната среда и евентуални аварии. <i>Биоразнообразие, защитени територии и зони</i> • при избора на дейности като критерии да бъдат отчитани и опазването на биологичното разнообразие и околната среда, за да може да се намалят и възможно най-пълно отстранят неблагоприятните въздействия върху тях. • своевременно планиране и прилагане на дейности по запазване на биологичното разнообразие и предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на негативните последици от развитието на пристанищата върху екосистемите в региона. • обосноваване необходимостта от драгиране за отделните пристанищни терминали посредством изготвени за всеки от тях генерални планове и инвестиционни проекти, включващи и геолого – проучвателни работи и проучване на засегнатата морска акватория от гледна точка на биоразнообразието. • при драгирането да бъдат точно фиксирани границите на съответната територия, да не се засягат съседни територии и депонирането на драгажни маси да става само на определените за целта места. • грубите строителни дейности да бъдат съобразени с размножителния период на дивите животни. <i>Намаляване въздействието на отпадъците</i> • при строителни дейности да се вземат мерки за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците.

Приоритети	Мерки за намаляване на потенциалните въздействия върху околната среда
Приоритет 4 – Повишаване на ефективността на работата на пристанищата	<i>Намаляване въздействието върху въздуха и въздействието от вредните физични фактори</i> При разработване на конкретните инвестиционни предложения е необходимо да се разработят необходимите решения с цел минимизиране на атмосферното и шумово замърсяване, като например: • поддържане на пътищата в пристанищния комплекс обезпрашени. • недопускане в района на пристанищата тежкотоварни камиони без сертификат EURO дизел. • приваждане на пристанищната техника, която е с ДВГ, към последните стандарти EURO. • сертифициране на двигателите на корабите от българския речен и морски флот по стандартите на MARPOL 73/78 • съобразяване с метеорологичните условия при работа с насипни товари. • да се направи инвентаризация на газовите емисиите от корабни ДВГ, служеща за базова характеристика на околната среда при предстоящото сертифициране на пристанищата и пристанищни терминали в рамките на контрола на експлоатационната им годност. • при строителните дейности трябва да се вземат мерки за ограничаване на вредните емисии на шум и вибрации. <i>Намаляване въздействието върху флора, фауна, защитени територии</i> • при масово развитие на алгофлора и плаващи висши водни растения, почистването да се извършва само по механичен начин, т. е. да не се прилагат никакви химически средства. • да се поддържа в добро състояние крайречната дървесна и храстова растителност, за да се съхрани автохтонната тревна растителност
Приоритет 5 – Създаване на условия за приваждане на българските пристанища в съответствие с изискванията на ЕС по отношение на опазването на околната среда	<i>Намаляване въздействието на отпадъците</i> • програмите за управление на отпадъците от пристанищата и планове за управление на отпадъците – резултат от корабоплавателната дейност и на остатъци от корабни товари да бъдат съобразени с целите и обхвата на чл. 31, ал. 1 и ал. 2 от Закона за управление на отпадъците /ЗУО/ и указанията на МОСВ за разработване на програми за управление на отпадъците. • при изграждане на съоръжения за третиране на отпадъци (във всеки конкретен случай инвестиционното предложение преценява какъв вид ще е то) да се спазват изискванията на чл. 7 на Закона за управление на отпадъците и всички други съответни нормативни документи. • приваждане на пристанищата с национално значение в съответствие с Анекс V на MARPOL 73/78, като се предвидят и изградят съответните съоръжения за третиране на отпадъци не само в Пристанища Варна и Бургас, а и в Русе и Лом. <i>Намаляване въздействието върху биологичното разнообразие</i> • при разработване на нормативната база да бъдат взето под внимание и опазването на околната среда и особено биологичното разнообразие, за да може да се предвиждат и взимат адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятни въздействия.

II. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на Национална програма за развитие на пристанищата за обществен транспорт 2006 – 2015 г.

1. Държавно предприятие «Пристанищна инфраструктура» да изготвя доклад по наблюдението и контрола при прилагането на Програмата, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване на екологичните щети в резултат на прилагането на Програмата, който да представя в МОСВ на всеки три години от изпълнението на Програмата, не по-късно от 15 април.

2. При наблюдението и контрола на въздействията върху околната среда при прилагането на Програмата да се отчитат следните мерки и индикатори:

2.1. По компоненти на околната среда

Компонент и фактори	Мерки за наблюдение и контрол и индикатори	Периодичност Срокове	Отговорник/ Контролен орган
Въздух	Мерки: 1. Контрол на емисиите по основните (серни и азотни оксиди и прах) и специфичните замърсители (хлоро- и флуоро-водород, общ органичен въглерод, диоксини и фурани) в димните газове на организираните източници на инсталации за изгаряне (инсинератори) на отпадъците от кораби.	съгласно разработен план за собствен мониторинг	Отговорник: съответния оператор на инсинератор Контролен орган: РИОСВ
	Индикатори: - превишения на нормите в димните газове - емисии (бр.) - превишения на нормите в приземния атмосферен слой – имисии (бр.) 2. Контрол на емисиите по замърсители (прах, азотни оксиди, бензен) от неорганизираните източници (напр. пристанища за насипни товари). Индикатори: - превишения на нормите в приземния атмосферен слой – имисии (бр.)	съгласно разработен план за мониторинг	Отговорник: съответния оператор на инсинератор Контролен орган:

Компонент и фактори	Мерки за наблюдение и контрол и индикатори	Периодичност Срокове	Отговорник/ Контролен орган
Повърхностни и подземни води	Мерки: 1. Контрол на качеството на водите при драгиране и депониране на драгажните маси. За базови данни (установяване състоянието на водите и база за сравнение) в пристанищата - могат да се ползват данни от мониторинга, изпълняван от ИАОС по Черно море и по р. Дунав. 2. Контрол на качеството на водите, отделящи се от: терминала за опасни течни химични вещества, терминала за наливни товари в Константиново, терминала за базови масла – във Варна и в Русе, както и на съответния водоприемник преди и след терминала. 3. Мониторинг при замърсяване с нефтопродукти. 4. Мониторинг за събиране и адекватно третиране на санинни води Индикатори: 1. изградени съоръжения за приемане на санинни води (брой) 2. наднормени емисии (брой превишения за 1 календарна година)	съгласно утвърдени планове съгласно утвърдени планове при замърсяване с нефтопродукти постоянен	Отговорник: Съответния изпълнител Контролни органи: Басейнови дирекции РИОКОЗ ИАОС РИОСВ Изпълнителната агенция по Поддържане Плавателния Път по р. Дунав
Биоразнообразие, защитени територии и зони	Мерки: 1. Контрол по спазване на изискванията на ЗБР и ЗЗТ. 2. Изпълнение на мерки за опазване на биологичното разнообразие. 3. Хидробиологичен мониторинг в района на пристанищата по време на прилагане на програмата – при доказана необходимост.	Преди одобряване и по време на изграждане и експлоатацията на обектите По време на проектирането, изграждането и експлоатацията Съгласно утвърдени планове	Отговорник: съответният изпълнител Контролен орган: РИОСВ МОСВ Общините

Компонент и фактори	Мерки за наблюдение и контрол и индикатори	Периодичност Срокове	Отговорник/ Контролен орган
Отпадъци	Мерки: 1. Разработване на планове за управление на отпадъци-резултат от корабоплавателната дейност и програми за управление на отпадъци от пристанищата. 2. Контрол при проектирането, изграждането и експлоатацията на съоръжения за третиране на отпадъци. Индикатори за мониторинг: 1. изградени съоръжения за третиране на отпадъци (брой) 2. разработени и утвърдени планове за управление на отпадъци - резултат от корабоплавателната дейност (брой) 3. разработени и утвърдени програми за управление на отпадъци от пристанището (брой)	Постоянен При проектирането, строителството и експлоатацията на съоръженията	РИОСВ МОСВ Общините Контролен орган за планове за отпадъците от корабите са и ИА"ПА" и ИА "Морска Администрация РИОСВ съгласува планове
Вредни физични фактори	Мярка: Мониторинг на шумови нива Индикатори за мониторинг: 1. извършени измервания (бр./год.); 2. общ брой население, подложено на наднормено шумово натоварване в различните диапазони, обитаващо жилища в близост до обектите (бр./год.)	При строителство на нови обекти Минимум 1 път годишно по време на експлоатацията, а където е необходимо и по-често	Отговорник: съответният изпълнител Контролен орган: ИАОС РИОКОЗ РИОСВ
Културно наследство	Мярка: Наблюдение от археолози и специалисти при изкопни работи за наличие на паметници на културата на сушата и на морското дъно.	По време на извършване на изкопни и драгажни работи	Отговорник: съответният изпълнител Контролен орган: Общините Техническите ръководители на обекти НИПК

Компонент и фактори	Мерки за наблюдение и контрол и индикатори	Периодичност Срокове	Отговорник/ Контролен орган
Системи за управление и контрол	Индикатори: 1. Въведена система за управление и контрол по опазване на околната среда (ISO 14 001) (брой) 2. Въведена система за управление и контрол за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (OHSAS 18001) (брой)	Годишно	

2.1. По приоритети на Програмата:

Индикатори за екологичен мониторинг	Единица мярка	Забележка
Приоритет 2. Развитие и модернизация на пристанищната инфраструктура		
Засегнати природни територии вследствие разширение и строителство на пристанищна инфраструктура и резервиране на терени за бъдещо развитие	дка	Оценка на въздействието върху биоразнообразието, защитените територии и зони.
Приоритет 3. Създаване на условия за специализация на пристанищните терминали		
Засегнати територии от морската акватория вследствие драгиране и удълбочаване	дка	Оценка на въздействието върху води и биоразнообразие
Общ брой население, подложено на наднормено шумово натоварване в различните диапазони, обитаващо жилища в близост до обектите	бр./год	Оценка на шумовото замърсяване
Приоритет 5. Създаване на условия за привеждане на българските пристанища в съответствие с изискванията на ЕС по отношение на опазването на околната среда		
Превишения на нормите в димните газове (емисии) и превишение на нормите в приземния атмосферен слой (имисии) при изградени инсинератори	бр.	Оценка на въздействието върху въздуха
Изградени съоръжения за третиране на твърди отпадъци	бр.	Оценка на

Приоритет 6. Повишаване на нивото на сигурност и безопасност в пристанищата		
Въведена система за управление и контрол за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (OHSAS 18001)	бр	

3. При констатирани неблагоприятни последствия върху околната среда да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

Дата: 09.10.2007г.

МИНИСТЪР

(ДЖЕВДЕТ ЧАКЪРОВ)

